

Par katru eiro, ko nopelnīja vīrietis, sieviete saņēma vien 85 centus

Publicēts: 14.11.2022.

[Izstāstīt saliedētību](#)

[Jaunami](#)

Pēc Centrālās statistikas portāla datiem pandēmija ir mazinājusi starpību starp sieviešu un vīriešu stundas vidējo bruto darba samaksu. 2021. gadā tā bija 14,6% jeb par 7,7% punktiem mazāka, salīdzinot ar gadu iepriekš, kad tā bija 22,3%. Par katru eiro, ko nopelnīja vīrietis, sieviete saņēma vien 85 centus. Eksperti vēsta, ka starpība starp sieviešu un vīriešu atalgojumu ir samazinājusies, jo pandēmijas laikā darba devēji sievietēm deva vairāk iespēju strādāt tādā režīmā, kāds ir viņām piemērotāks, kas rezultātā deva lielāku iesaisti. Elastība ir darba devēju iespēja veidot līdztiesīgu sabiedrību.

“Galvenais ir tiešām iet prom no tā, ka visiem vienādi, jo darba vide kopumā kļūst elastīgāka, cilvēki ir dažādi. Svarīgi ir, lai jebkurš cilvēks saņem atalgojumu atbilstoši viņa vai viņas darba rezultātiem, neatkarīgi no tā vai viņš ir vīrietis vai viņa ir sieviete. Lai tiek ņemts vērā tikai rezultāts un profesionālās prasmes,” uzsver biedrības “Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts” (InCSR) valdes locekle Dace Helmane. Attālināts darbs, elastīgs darba režīms, atšķirīga novērtēšanas sistēma un vēl daudz kas cits sniedz iespēju veidot līdztiesīgu darba vidi.

“Darba devējam īstenībā ir ļoti liela nozīme sabiedrības izglītošanā un arī potenciālo jauno vai nākotnes darba ņēmēju izglītošanā,” saka SIA “Reitan Convenience Latvia” valdes priekšsēdētāja Dace Dovidena. Tas lielā mērā ir saistīts arī ar dažādām darbinieku zināšanām, balstoties uz nevienlīdzību izglītības sasniegumos, līdzdalību izglītībā un apmācībā dzīves laikā un dzimumu segregāciju. Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta aprēķinātais 2022. gada dzimumu līdztiesības indekss jomā “Zināšanas” Latvijā novērtēts ar vērtību 47,7 punktiem, kas ir krietni zem ES vidējā (62,5), kur ar 1 apzīmē pilnīgu nevienlīdzību, 100 – pilnīgu vienlīdzību.

Lai sasniegtu pēc iespējas taisnīgāku atalgojuma sistēmu, “Figure” atalgojuma konsultante, valdes locekle Anta Praņēviča iesaka veikt “Amatu novērtēšanu, ka mēs saprotam vispār, kuriem amatiem vajadzētu līdzīgu atalgojumu. Nevis vienādu, jo visi darbinieki

nekad nestrādās vienādi, bet līdzīgu.” Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2021. gadā vīriešiem visizplatītākā profesija ir kvalificēti strādnieki un amatnieki (19,2 %), kam seko iekārtu un mašīnu operatori, izstrādājumu montieri (16,0 %), savukārt starp sievietēm visbiežāk ir vecākās speciālistes (26,6 %) un pakalpojumu un tirdzniecības darbinieces (19,9 %).

“Darbiniekam ir ārkārtīgi svarīgi, lai darba devējs atbalsta un apstiprina to, kas darbiniekam ir svarīgs. Ja es, piemēram, deju deju kolektīvā un man darba devējs katru reizi atļauj braukt uz koncertiem – tā ir fantastiska motivācija,” dalās pieredzē mazumtirgotāja “Elvi Latvija” komercdirektore Laila Vārtukapteine.

Savukārt, lai darba devējiem, darba ņēmējiem un visiem interesentiem būtu vairāk iespēju papildināt savas zināšanas līdztiesības jomā. “Sabiedrības integrācijas fonds atbalsta darba devējus dažādības vadības un iekļaujošas darba vides principu ieviešanā, piedāvājot piedalīties kustības “Dažādībā ir spēks” pasākumos un apmācībās “Skatupunkti”. Nav teikts, ka visi vienmēr to atcerēsies vai darīs, bet vismaz kaut kāds solis,” informē Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāta direktora vietnieks Reinis Lasmanis.

Valdības, darba devēju un darba ņēmēju organizācijas tagad, vairāk nekā jebkad agrāk, ir atzinušas, cik svarīgi ir novērst dzimumu darba samaksas atšķirības. Dažu pēdējo gadu laikā arvien vairāk valdību ierosina risināt dzimumu darba samaksas atšķirības, izmantojot pārredzamību un informācijas apmaiņu. Piemēram, puse no 38 Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīm līdz 2021. gadam noteica kā privātā sektora uzņēmumiem, tā publiskajam, sistemātisku un regulāru ziņojuma izstrādi par darba samaksas atšķirībām starp dzimumiem. Sagaidāms, ka ar laiku tas samazinās darba samaksas atšķirības starp dzimumiem.

Diskusijas laikā eksperti vienojās, ka pēdējo 10 gadu laikā progress bija lēns, taču dažādas iniciatīvas, pasākumi, diskusijas u.c. aktivitātes sabiedriskajā telpā ir veicinājušas dzimumu līdztiesību un secīgi arī vienlīdzīga atalgojuma iespējas sievietēm un vīriešiem. Nepieciešams turpināt sabiedrības izglītošanu, un, darba devējiem ieviešot taisnīga atalgojuma iniciatīvas, ar laiku tiks panāks taisnīgs atalgojums visās jomās un nozarēs.

Pilnais pasākuma ieraksts skatāms: <https://fb.watch/gHwvyC6Agd/>

<https://www.sif.gov.lv/lv/jaunums/par-katru-eiro-ko-nopelnija-virietis-sieviete-sanema-vien-85-centus>